

GYVOSIOS ISTORIJOS ŠVENTĖS: PROBLEMOS IR PESPEKTYVOS

Virginija Šiukščienė

Gyvoji istorija (living history) – eksperimentu pagrįsta atitinkamo laikmečio gyvenimo būdo rekonstrukcija su edukaciniais elementais.

Gyvosios istorijos šventės išplečia edukacinės veiklos galimybes, nes:

- Šventėje dalyvauja visų amžiaus grupių lankytojai;
- Šventėje veikos randa visų socialinių sluoksnių atstovai – net ir tie, kurie šiaip į muziejų neužeina.

Šiaulių „Aušros“ muziejaus ir LR kultūros ministerijos
seminaras-apvalaus stalo diskusija

„Gyvosios istorijos šventės: problemos ir perspektyvos“

2007 m. spalio 9 d. Šiauliai, Ch. Frenkelio vila

Seminare dalyvavo atstovai iš 21 Lietuvos muziejaus, LR kultūros ministerijos, Lietuvos muziejų asociacijos, Šiaulių rajono savivaldybės kultūros skyriaus, Klaipėdos kolegijos Kultūrinės veiklos vadybos katedros, iš viso 85 dalyviai.

Seminaro tikslas – apibendrinti, įvertinti Lietuvoje vykstančių Gyvosios istorijos švenčių patirtį, analizuoti iškylančias problemas bei numatyti galimas perspektyvas.

Seminaro dalyviams buvo pasiūlyta diskutuoti temomis:

- Švenčių idėjų tradiciškumo ir novatoriškumo bei originalumo santykis.
- Švenčių organizavimo formų ir būdų įvairovė.
- Šventės vadyba.
- Kultūrinės šventės vertės ir komercijos santykis.
- Švenčių perspektyvos.

Lietuvos liaudies buities muziejaus šventė „Amatų dienos“

Lietuvos liaudies buities muziejaus šventė „Amatų dienos“

**Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos
tarptautinis eksperimentinės archeologijos festivalis
„Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje“**

**Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos
tarptautinis eksperimentinės archeologijos festivalis
„Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje“**

Trakų istorijos muziejaus „Viduramžių šventė“

Trakų istorijos muziejaus „Viduramžių šventė“

Šiaulių „Aušros“ muziejaus „Senujų amatų dienos“

Šiaulių „Aušros“ muziejaus „Senujų amatų dienos“

Šiaulių „Aušros“ muziejaus „Senujų amatų dienos“

Muziejų veiklos stimulai:

- Muziejaus įvaizdžio stiprinimas.
- Naujų erdvių pritaikymas muziejinei veiklai.
- Edukacija, atrakcija – patraukli muziejinės veiklos forma.
- Komercija – muziejai užsidirba papildomų lėšų veiklai.

Švenčių organizavimo problemos:

- Švenčių gausa
- Švenčių koncepcijų eklektiškumas
- Švenčių komercializacija
- Neaiški LR kultūros ministerijos pozicija, pasireiškianti finansuojant šventes
- Šiandieninės popkultūros pėdsakai šventėse
- Amatų tęstinumo problema

Seminaro dalyvių siūlymai:

- Būtina siekti optimalaus santykio tarp šventės edukacinio, kultūrinio-šveičiamojo ir komercinio aspektų.
- Agresyvią švenčių komerciją pakeisti mainais, vykdyti aukcionus, įvesti švenčių valiutą.
- Vykdyti švenčių kokybės vertinimus vadybos požiūriu – tarp lankytojų platinti anketas ir apibendrinti informaciją.
- Švenčių suteikiamas edukacinės veiklos galimybes išnaudoti muziejaus lankytojo ugdymui nuo vaikų.
- Skatinti entuziastus įvaldyti senuosius amatus, kad atsirastų naujų „Pajautos“ klubo narių.
- Suderinti švenčių grafiką ir tematiką nuo proistorės Kernavėje liepos mėn. pradžioje, vėliau – Viduramžių šventė Trakuose ir iki XX a. amatų rekonstrukcijų Rumšiškėse rugsėjo mėn.
- Siūlyti turizmo agentūroms Gyvosios istorijos šventes įtraukti į kelionių po Lietuvą maršrutus.

Gyvosios istorijos švenčių perspektyvos:

- Perspektyvios yra šventės, turinčios stacionarią aplinką – Kernavė, Rumšiškės, Žaliūkių vėjo malūno Šiauliuose aplinka. Galima išnaudoti ir kitas jau sukurtas aplinkas – pvz., Daugyvenės muziejaus-draustinio Radviliškio r. ir kt., bet neskatinanti nemotyvuoto naujų panašaus pobūdžio švenčių atsiradimo, nes dėl to nukenčia šventės idėja, nepasiekiamas laukiamas rezultato.
- Švenčių specializacijos ir vietinio identiteto paieškų būtinybė – tik tuo paremtos šventės bus įdomios ir patrauklios.

Seminaro dalyvių pasiūlymai
LR kultūros ministerijai dėl Gyvosios istorijos švenčių:

- Pripažinti prioritetinėmis 6–8 jau vykstančias Lietuvoje Gyvosios istorijos šventes, turinčias didžiausią įdirbį, išskirtinumą, savo tema ir turiniu atspindinčias pagrindinius Lietuvos istorijos etapus, regiono ypatybes, tradicijas, vykstančias skirtinguose regionuose, skirtingu laiku ir nedubliuojančias viena kitos. Prioritetinėms šventėms skirti pakankamą finansavimą 1–3 metams.
- Rekomenduojama prioritetinėmis Gyvosios istorijos šventėmis Lietuvoje pripažinti: Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcijos rengiamą tarptautinį eksperimentinės archeologijos festivalį „Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje“, Trakų istorijos muziejaus „Viduramžių šventė“, Lietuvos liaudies buities muziejaus šventę „Amatų dienos“, Šiaulių „Aušros“ muziejaus šventę „Senujų amatų dienos“, Alytaus kraštotyros muziejaus „Amatų šventė“, jungtinę Klaipėdos jūrų muziejaus ir Nidos muziejaus šventę, skirtą pajūrio paveldui (jei tokia susiformuotų).